

[Aage Fogh.]

telse, at Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasse kunne klare sine normale forpligtelser uden ekstra tilskud. Det viste sig, at det kunne de både i 1953 og i 1954, men da vi nåede frem til i år, var der den vanskelighed, at kassen ikke opfyldte betingelsen for at kunne betegnes som nødstedt og ingen mulighed havde for at kunne klare sig igennem, hvis ikke vi ændrede de gældende regler. Det, jeg bebrejder det ærede medlem hr. Lorentzen, er ganske kort, at han ikke som formand for kommissionen har benyttet de to år til at gennemføre de regler, der var nødvendige, for at vi kunne hjælpe Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Hvis vi tager samtlige arbejdsløshedskasser under ét, har de med en formue på 320-330 mill. kr. mulighed for at klare vanskelighederne selv, men den skæve fordeling må vi tage hensyn til, og det er årsagen til, at mit parti i dag er gået ind for denne bevilling. Jeg håber stadig, at vi hurtigst muligt går til en virkelig revision, så at vi kan få større lighed kasserne imellem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 2, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3, § 2, således ændret, § 3 og ændringsforslag nr. 1 angående lovforslagets titel

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Jeg skal lade den sidste sag på dagsordenen udgå.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Alfred Jensen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Alfred Jensen): På den kommunistiske gruppes vegne har jeg den ære at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1945 vedtaget konvention om nedsættelse af arbejdstiden til 40

timer ugentlig og om udarbejdelse af forslag om lovfæstet 44 timers arbejdsuge.

Fra arbejderbevægelsens første tid har spørgsmålet om arbejdstidsforkortelse som socialt gode stået i forgrunden. I mange år var målet 8 timers arbejde. Med teknikens fortsatte udvikling, arbejdsprocessens rationalisering og den deraf følgende effektivisering af arbejdernes indsats kunne 8 timers arbejdsdagen ikke blive stående som den passende og ideelle arbejdstid. Det blev både ønskeligt og nødvendigt at nedsætte arbejdstiden yderligere. Allerede i årene efter den første verdenskrig koncentrerede opmærksomheden sig om en arbejdsuge på 40 timer.

Verdenskrisen i 1929 og årene derefter placerede arbejdstidsnedsættelsen som et middel til nedbringelse af arbejdsløsheden. I så at sige alle dele af verden rejste arbejderne kravet om arbejdstidsforkortelse. Selv om det stødte på arbejdsgivermodstand, vandt kravet dog så megen forståelse og sympati, at det blev taget op til overvejelse af myndighederne i en række lande. Også Den internationale Arbejdsorganisation i Genève tog spørgsmålet om en arbejdsuge på 40 timer op til behandling. Det stod således på dagsordenen for arbejdskonferencerne i 1933, 1934 og 1935.

Arbejdsgiverrepræsentanterne hævdede her, at man ikke havde nogen garanti for, at en nedsættelse af arbejdstiden ville mindske arbejdsløsheden, men at man snarere måtte befrygte en forøgelse af denne. De henviste til, at flere lande ikke ville gå med til arbejdstidsnedsættelse, og at uligheden i konkurrencen derfor ville forværre den økonomiske situation for de lande, der gik med til arbejdstidsnedsættelse.

Arbejderrepræsentanterne hævdede, at det var utvivlsomt, at en almindelig nedsættelse af arbejdstiden ville bidrage til afhjælpning af arbejdsløsheden, og at arbejderne havde ret til at få andel i fordelene ved de industrielle fremskridt, og at man ikke længere kunne opsætte at træffe effektive foranstaltninger på dette område.

Regeringsrepræsentanternes gruppe var ikke så enig; deres udtalelser gav udtryk for forskellige synspunkter.

Uanset disse forskellige synspunkter var der dog et flertal på arbejdskonferencerne for, at spørgsmålet burde færdigdiskuteret,

[Alfred Jensen.]

og at behandlingen måtte munde ud i vedtagelse af et udkast til en konvention. Den 19. arbejdskonference i Genève i 1935 vedtog med 57 stemmer mod 49 et konventionsudkast, der gik ud på, at de lande, der tiltrådte konventionen, bekendte sig til princippet om en 40 timers arbejdsuge, og at de ved anvendelse af dette princip ville undgå, at det medførte forringelse af arbejderne levestandard. Konferencen vedtog ligeledes en resolution angående arbejdstidsnedsættelsen og opretholdelsen af arbejderne levestandard.

Takket være arbejdsgivermodstanden blev denne konvention ikke tiltrådt af det nødvendige antal lande, så den kunne træde i funktion. Først efter mere end 20 års forløb har den fået den fornødne tilslutning, så den kan træde i funktion; det sker den 23. juni d.å.

Selv om det har været muligt at hindre de lovgivende forsamlings principielle godkendelse af en 40 timers arbejdsuge med fuld lønudligning, har det ikke i praksis været muligt at afvise arbejderne krav om arbejdstidens nedsættelse. I en række lande har arbejderne i stor udstrækning, først og fremmest naturligvis i industrien, sikret sig 40 timers ugen. Det gælder lande som Australien, Canada, USA, Frankrig, Indonesien og New Zealand. I andre lande har arbejderne også opnået at få arbejdstiden bragt ned under 48 timers ugen, og nye nedsættelser i arbejdstiden forestår. I vore nabolande, Norge og Sverige, forbereder man som bekendt en almindelig nedsættelse af arbejdstiden under den nu lovfæstede 8 timers dag.

Under disse omstændigheder skulle det synes rimeligt, at konventionen om 40 timers ugen blev ratificeret af en række lande. Det gælder selvsagt også vort land, hvor arbejdstidsforkortelsen indtager en stedse større plads i offentlighedens bevidsthed, og hvor 8 timers arbejdsdagen som normal arbejdsdag derfor står for fald. Da de danske arbejderes bestræbelser i det sidste par årtier i stedse stigende grad har koncentreret sig om en nedsættelse af arbejdstiden til 40 timer ugentlig med en mindre arbejdstidsnedsættelse i overgangstiden, må det også være rigtigt, at Danmark officielt bekender sig til princippet om 40 timers ugen.

Den kommuniskiske gruppe foreslår derfor, at folketinget giver sin tilslutning til konventionen, og at regeringen nu underskriver denne, og jeg kan anbefale folketinget at fremme dette forslag, så man dermed yder et bidrag til en hurtigere og lempeligere overgang til 40 timers ugen i internationalt omfang.

Vort forslag til folketingsbeslutning indeholder desuden et afsnit om udarbejdelse af et forslag om lovmæssig indførelse af 44 timers arbejdsuge. Når vi går ind for en lovfæstet arbejdsuge, er det ud fra den betragtning, at en lovfæstelse nu kan fremme en løsning af dette vigtige spørgsmål og sikre, at overgangen til 44 timers ugen sker på så lempelige vilkår som muligt for de forskellige dele af erhvervslevet.

Det vil også være rimeligt, at lovgivningsmagten, som så ofte har grebet ind i arbejderne leve- og arbejdsvilkår gennem nedskæringsforanstaltninger, der har forringet lønninger og beskæftigelse, eller påtvunget arbejderne overenskomster med utilfredsstillende løn og arbejdstid, nu også gennemfører foranstaltninger, der er i arbejderne favør, og som fremmer beskæftigelse og social tryghed.

I årene efter krigen er produktiviteten steget ganske betragteligt. Det skyldes rationalisering og indførelse af nye tekniske hjælpemidler, der ofte i høj grad stiller øgede krav til den menneskelige arbejdskraft og virker ret enerverende. Arbejderne har ikke fået den andel i produktivitetserøgelsen, som de burde have. Produktiviteten er steget ret stærkt i de senere år, men trods dette har man ikke været i stand til at skaffe beskæftigelse til de arbejdsløse. Trods al tale om god beskæftigelse — der tales undertiden endog om overbeskæftigelse — er arbejdsløshedsprocenten ikke siden krigen selv i de bedste år kommet ned under 8, hvilket svarer til en gennemsnitlig daglig ledighed på ca. 55 000. Med den ret omfattende produktivitetserøgelse — for industrien drejer det sig om ca. 20 pct. — er der mulighed for en nedsættelse af arbejdstiden med de af os foreslåede 4 timer ugentlig. Vi foreslår derfor, at arbejdstidsforkortelsen ordnes ved lov, før den kommende overenskomstsituationsforhandlinger indledes. Det ligger i sagens natur, at

[Alfred Jønsen.]

arbejdstidsnedsættelsen skal ske med fuld lønudligning, og at de nødvendige forhandlinger om lønningernes afpasning herefter og om arbejdstidens placering på ugens dage overlades til parterne, enten det nu bliver de modstående organisationer eller direkte på de enkelte virksomheder og arbejdspladser.

Jeg kan også anbefale denne del af forslaget til folketingsbeslutning til velvillig og hurtig behandling, så arbejderne får mulighed for at få en rimelig andel i den industrielle udviklings resultater og arbejdspladserne kan blive åbnet for tusinder af arbejdsløse, der må stå uvirksomme med arbejdsløst næver.

Formanden: Det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 22. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om hjemmesygepleje.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Om hjemmesygepleje).

3) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om godkendelse af „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for regnskabsåret 1955-56.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1957 til 31. marts 1958.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om børnetilskud og moder-skabsydelse [af Petra Petersen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15⁴⁴.

76. møde.

Fredag den 22. marts kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Vedrørende en appelinstant for invalideforsikringsretten) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om danske skibes forsikring mod krigsfare har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om skolelæger har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ydelse af ekstraordinær hjælp til langvarigt arbejdsløse har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer og forslag til lov om forlængelse af ændringer i lov om afgift af motorkøretøjer m. v. og om ændring i lov om afgift af benzin har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlemmer af folketinget Alvilda Larsen, Ragnhild Andersen, Alfred Jensen og Aksel Larsen har meddelt mig, at de ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om byggeri med offentlig støtte.

Folketingsmand Tholstrup har meddelt mig, at han ønsker her i tinget til ministeren for handel, industri og søfart at stille følgende forespørgsel:

„Vil ministeren for handel, industri og søfart på grund af smørprisens fald benytte sin bemyndigelse med hensyn til standardisering af konsumsødmælken til nu at ophæve bestemmelsen om at for-